

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/13/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201359
Dátum vydania rozhodnutia:	09.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7013201359.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, XXX XX F. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 19. júla 2013 v konaní o invalidnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/65/2013-19 zo dňa 6. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/65/2013-19 zo dňa 6. novembra 2013 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 19. júla 2013 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.
Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom č. k. 8Sd/65/2013-19 zo dňa 06.11.2013 potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 19.07.2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že nie je invalidná, lebo podľa posudku posudkového lekára príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne nemá viac ako 40%-nú, ale iba 25%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podľa posudkov posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne, sa za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky považujú choroby podporného a pohybového aparátu - dorzalgia, príloha č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitola XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) (20-35 %), s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách v rozsahu 25 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Rovnakú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou konštatoval aj posudok posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Košice zo dňa 24.06.2013, z obsahu a záverov ktorého vychádzala odporkyňa v napadnutom rozhodnutí zo dňa 19.07.2013.

Výsledok lekárskeho posudku zo dňa 24.06.2013 bol potvrdený aj lekárskeým posudkom zo dňa 03.10.2013, ktorým bol po podaní opravného prostriedku zo strany navrhovateľky opätovne posúdený jej zdravotný stav a v rámci ktorého boli zohľadnené i navrhovateľkou novo doložené lekárske nálezy, ako sú podrobne rozpísané v lekárskej správe a v odbornom lekárskom posudku zo dňa 03.10.2013.

Odborné lekárske posudky (zo dňa 24.06.2013 i zo dňa 03.10.2013) v prípade navrhovateľky zhodne skonštatovali vyššie zmienené choroby navrhovateľky, a to ako rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu, odôvodňujúce 25%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

V lekárskej správe zo dňa 03.10.2013, vypracovanej po podaní opravného prostriedku zo strany navrhovateľky posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunutého pracoviska v Košiciach, MUDr. E. F. zhrnul, že navrhovateľka je viac rokov ambulantne liečená pre bolesti chrbtice, v minulosti absolvovala kúpeľnú liečbu. Funkčné postihnutie, vyplývajúce z doložených lekárskeých náleзов, dokumentuje mierny stupeň, čomu zodpovedá priznaná 25 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) (20-35 %). Postihnutia vyplývajúce z ostatných chorobných zmien, t.j. choroby vysokého krvného tlaku, ktorá je bez dokumentovaných závažnejších orgánových komplikácií, cievných zmien, ako aj opakovaných reumatologických ambulantných náleзов, ako aj novozistenej poruchy glukózovej tolerancie, sú posudkovo málo významné a nezdôvodňujú vyššie percento miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto funkčné postihnutie z posudkového hľadiska nezdôvodňuje invaliditu.

Krajský súd na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní dospel k záveru, že skutkové okolnosti, týkajúce sa miery poškodenia navrhovateľkinho zdravia, boli dostatočne dodatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, ktorí vo svojich posudkoch zhodne vyhodnotili zdravotné postihnutia navrhovateľky. Medzi jednotlivými závermi posudkových lekárov neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal krajský súd dôvod pochybovať. Odvolacie námietky navrhovateľky, založené na subjektívnych ťažkostiach, po doložení nových lekárskeých správ, ktoré boli zohľadnené pri vypracovaní lekárskej správy a odborného lekárskeho posudku zo dňa 03.10.2013, neboli podľa krajského súdu v žiadnom smere spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

V prípade rozhodujúceho zdravotného postihnutia navrhovateľky posudkoví lekári zhodne skonštatovali iba mierne funkčné postihnutie chrbtice - dorzalgia a polyartalgia konštatoval posudkový lekár navyše v posudku z 03.10.2013, ktoré boli kvalifikované ako choroby podporného a pohybového aparátu (príloha č. 4 zákona o sociálnom poistení kapitola XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, stanovenú na 25 % z rozpätia 20-35 %.

Zdravotné poškodenia navrhovateľky, zistené objektívnymi lekárskeými vyšetreniami, podľa podaných posudkov posudkových orgánov teda podľa krajského súdu neznižujú pracovnú schopnosť navrhovateľky natoľko, aby bola invalidnou.

Podľa vypracovaných posudkov pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má navrhovateľka stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 25 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka teda nie je invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a preto nespĺňa jednu zo zákonných podmienok pre priznanie invalidného dôchodku v zmysle § 70 ods. 1 citovaného zákona.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi (odbornými lekárskeými nálezmi) nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity.

Z dôvodu, že sa navrhovateľke nepodarilo spochybníť správnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok, mal krajský súd za to, že o jej žiadosti o invalidný dôchodok bolo rozhodnuté správne, zákonne a v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom.

Krajský súd dal do pozornosti skutočnosť, že ak by do budúcnosti v prípade zdravotného stavu navrhovateľky došlo k zmene v dôsledku jeho zhoršenia, môže navrhovateľka opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenie novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Krajský súd s ohľadom na uvedené skutočnosti dospel jednoznačne k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je určená mierou zodpovedajúcou zákonu. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 19.07.2013 považoval za

vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním.

Napadnuté rozhodnutie odporkyne preto v zmysle ustanovenia ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, a to na základe novej skutočnosti, ktorou je zhoršenie jej zdravotného v krátkej dobe, o čom predložila lekársku správu zo dňa 19.11.2013, ošetrovateľskú prepúšťacu správu zo dňa 28.11.2013 a prepúšťacu správu zo dňa 28.11.2013. Navrhovateľka uviedla, že jej pohyb je možný len základe opornej palice a má plánovanú operáciu na základe neurochirurgického vyšetrenia na 14.1.2013. Navrhovateľka dňa 24.03.2014 doplnila do súdneho spisu ošetrovateľskú prepúšťacu správu zo dňa 18.03.2014 a prepúšťacu správu zo dňa 18.03.2014 z Neurochirurgickej kliniky Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, ktorá potvrdila, že navrhovateľka podstúpila dňa 14.03.2013 operáciu chrbtice.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z obsahu odvolania vyplýva, že navrhovateľka sa so závermi posudkového lekára nestotožnila, poukazovala na to, že jej zdravotný stav sa zhoršil. Ako dôkaz predložila prepúšťacu správu zo dňa 18.03.2014, ktorá potvrdila, že navrhovateľka pre výrazné bolesti v 1S podstúpila dňa 14.03.2014 operáciu chrbtice.

Odvolací súd sa podrobne oboznámil s kompletným spisovým materiálom (vrátane posudkového a dávkového spisu odporkyne) a zistil, že v lekárskejších správach obsiahnuté odborné nálezy boli vyhodnocované v rámci vyšetrovaní uskutočnených na účely posúdenia invalidity navrhovateľky a posudkoví lekári sa v posudku vyjadrili ku všetkým navrhovateľkou udávaným ťažkostiam.

Nebolo sporné, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky boli v čase posudzovania jej zdravotného stavu považované choroby podporného a pohybového aparátu - dorzalgia, príloha č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitola XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) (20-35 %), s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách v rozsahu 25 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Rovnakú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou konštatoval aj posudok posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Košice zo dňa 24.06.2013, z obsahu a záverov ktorého vychádzala odporkyňa v napadnutom rozhodnutí zo dňa 19.07.2013.

Odborné lekárske posudky (zo dňa 24.06.2013 i zo dňa 03.10.2013) v prípade navrhovateľky zhodne skonštatovali vyššie zmienené choroby navrhovateľky, a to ako rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu, odôvodňujúce 25%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Tento záver však odvolací súd nemohol považovať za dostatočne zohľadňujúci skutočnosť, že navrhovateľka už v priebehu administratívneho konania poukazovala na subjektívne ťažkosti, bolesti chrbtice najmä krížovo-driekovej oblasti chrbtice, ktoré mali pretrvávajúť 20 rokov a posledné 2 roky sa stupňovali tak, že navrhovateľka (síce až po rozhodnutí odporkyne) bola podrobená operácii chrbtice, čo nasvedčuje tomu, že subjektívne ťažkosti boli objektivizované potrebou riešiť jej zhoršujúci sa stav operáciou chrbtice (viď poznámka pod TO: hlavne posledných 6 mesiacov zvýraznenie bolesti v 1S, prepúšťacia správa z 18.03.2014).

Posúdenie zdravotného stavu, ktorému zodpovedá percentuálne vyjadrenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky považoval odvolací súd vzhľadom na námietku navrhovateľky týkajúcu sa zhoršenia jej zdravotného stavu natoľko, že musela byť podrobená operácii chrbtice za dôvodnú, pretože zhoršenie jej zdravotného stavu navrhovateľka preukázala prepúšťacou lekárskou správou, ktorá potvrdzovala podrobenie sa navrhovateľky operáciou chrbtice pre stupňujúce bolesti v ostatných dvoch rokoch, na ktoré však odborné lekárske posudky napriek zaznamenaní nereagovali.

Odvolací súd na základe uvedeného vzhliadol rozpor medzi subjektívnymi ťažkosťami navrhovateľky (potvrdenými závermi z prepúšťacej správy zo dňa 18.03.2014 z Neurochirurgickej kliniky Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, ktorá potvrdila, že navrhovateľka podstúpila dňa 14.03.2013 operáciu chrbtice) a závermi posudkových lekárov Mal za to, že posudkoví lekári nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľka podmienky pre priznanie invalidity nespĺňa a záver krajského súdu, že navrhovateľke sa nepodarilo preukázať, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity považuje za predčasný. Navrhovateľka v odvolacom konaní preukázala skutočnosti, ktoré odôvodňujú doplnenie dokazovania. Jej presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá invalidite nie je síce rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, avšak bez zohľadnenia a dodatočného skúmania ňou predložených dôkazov o tom, že pre stupňujúce sa bolesti chrbtice bola podrobená operácii chrbtice, nie je možné považovať rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky pre stanovenie jej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je potrebné doplniť dokazovanie, najmä z toho pohľadu, či k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky nedošlo už v čase, keď odporkyňa o návrhu navrhovateľky rozhodovala. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že doterajšie posúdenie zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je dostatočné, resp. je rozporné. Rozsudok krajského súdu preto zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250j ods. 2 písm. c/ OSP.

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie o nové posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky

posudkovým lekárom za účasti príslušných odborných lekárov a na ten účel si vyžiada potrebné podklady. Zdravotný stav od ošetrojúceho lekára a zdravotný stav navrhovateľky vyhodnotí komplexne s tým, že u navrhovateľky určí a odôvodní mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri jednotlivých zdravotných postihnutiach, pričom zohľadní i novšie lekárske nálezy a riadne odôvodní, ktoré z postihnutí je rozhodujúcim zdravotným postihnutím, a či a prečo ďalšie zdravotné postihnutia nepodmieňujú zvýšenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP, lebo úspešná navrhovateľka si náhradu trov neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.